

OCENJEVALNI OBRAZEC ZA VREDNOTENJE RAZLAGALNEGA SPISA

DRŽAVNO TEKMOVANJE S PODROČJA SLOVENŠČINE
ZA CANKARJEVO PRIZNANJE 2024/2025

8. in 9. razred OŠ

Špela Frlic: *Bleščivka*

Ta obrazec po tekmovanju vstavite v žigosani list A3, na katerega je tekmovalec napisal razlagalni spis. Obrazca ne ločujte od spisa, da ne pride do zamenjave.

Ime in priimek tekmovalca (ali šifra): _____

Ime in priimek 1. ocenjevalca: _____

Ime in priimek 2. ocenjevalca: _____

Dosežene točke: A: _____ B: _____ C: _____ Č: _____

Kriterij			
A Razumevanje – do 20 t	Prvi ocenjevalec	Drugi ocenjevalec	Končno število točk
Povezanost sporočila besedila Pisati in romana Bleščivka – do 6 t			
Razlaga podčrtanih (4) delov v povezavi z romanom (4 x 3 t) – do 12 t			
Razlaga misli Poiskati moramo kralja Simorga, on pozna odgovor ... – do 2 t			
SKUPAJ A			

B Uporaba književnega znanja – do 10 t	Prvi ocenjevalec	Drugi ocenjevalec	Končno število točk
Podatki o pisateljici in njenih delih – do 4 t			
Podatki o knjigi Bleščivka – do 3 t			
Ustrezna raba literarnovednih pojmov – do 3 t			
SKUPAJ B			

C Prepričljivost osebnega odziva – do 10 t	Prvi ocenjevalec	Drugi ocenjevalec	Končno število točk
Mnenje o »zapletenih temah« – do 2 t			
Opredelitev do naslova – do 2 t			
Povezanost naslova in misli – do 3 t			
Ustvarjalnost in izvirnost pisanja – do 3 t			
SKUPAJ C			

Č Zgradba besedila in jezikovna pravilnost – do 10 t	Prvi ocenjevalec	Drugi ocenjevalec	Končno število točk
Upoštevana ustrezna zgradba – do 3 t			
Upoštevana jezikovna pravilnost – do 4 t			
Upoštevana slogovna ustreznost – do 3 t			
SKUPAJ Č			

Pripombe, komentarji (ocenjevalec lahko zapiše svoja opažanja, ki so podlaga za razpravo komisije):

Datum:

Predsednik državne komisije:

MERILA ZA VREDNOTENJE RAZLAGALNEGA SPISA

8. in 9. razred

Špela Frlic: *Bleščivka*

Opomba

Vse naloge, ki niso zgolj reprodukcija obnov, odgovorov na posamezna vprašanja, ampak se odgovori zrcalijo v kompleksnem, prepletajočem se razmišljanju tekmovalca/tekmovalke – analiziranje, sintetiziranje, vrednotenje posameznih prvin, si zaslužijo najvišje število točk.

Za besedilo, ki je pretežno obnova oz. odgovarjanje na posamezna vprašanja, lahko tekmovalec/tekmovalka v razdelku *Razumevanje* prejme največ polovico točk.

A RAZUMEVANJE – do 20 točk

Tekmovalec/tekmovalka:

– **razloži povezanost sporočila Pisati in romana Bleščivka – do 6 točk;**

– sporočilo besedila Pisati – do 2 točki;

Npr.:

Píše o tem, da je:

- (ustvarjalno) pisanje (v sodobnem svetu) (kljub občasnim spraševanjem avtorja o smiselnosti) zelo potrebno/koristno (za vse),
- literarno ustvarjanje/pisanje v sodobnem svetu koristno za vse (za izžete), saj pomaga pri premagovanju/razumevanju težav, omogoča lažje/boljše življenje, širi notranja doživljanja, daje nove/jasne pomene, bogati/krasi življenje, krepi dobro v posamezniku, navdihuje avtorja/pisatelja/umetnika in bralce,
- iskanje rešitev/smisla v (o) sebi,
- pomembna medsebojna podpora, pomoč, sodelovanje,
- s pisanjem pisatelj/umetnik pomočnik sebi in drugim,
- razumevanje in doživljanje zgodbe (romana) kot nedokončano (dopušča različne interpretacije/možnosti nadaljevanja) in spreminjajoče se ipd.

– sporočilo romana Bleščivka – do 2 točki;

Npr.:

Píše o tem, da:

- je preseganje strahov pred neznanim/predsodki možno (medgeneracijsko),
- sodelovanje/umetnost/glasba/zgodba rešuje svet/odganja slabo/prinaša sonce, upanje,
- gre za kritiko sodobnega sveta/sveta odraslih/egoizma,
- se strahovi v posamezniku krepijo Meglenega kralja in kolektivni strah,
- je iskanje (globljega) smisla/modrosti/rešitev v zgodbah/preteklosti/sodelovanju,
- je rešitev (vedno) v sodelovanju/povezovanju (tudi) preko zgodb/zaupanja/sprejemanja različnosti,

- zgodba v romanu ni bila v celoti zamišljena in zapisana, saj se je oblikovala, spreminjala sprti (med samim pisanjem). Avtorica je oblikovala zgodbo romana in obenem je roman (v nastajanju) oblikoval njo samo (njeno razmišljanje, ravnanje) ipd.

Tekmovalec/tekmovalka lahko pri pisanju sporočila romana navaja tudi citate.

- povezanost obeh sporočil – do 2 točki;

Npr.:

Piše o tem, da literati/pisatelji/pripovedovalci zgodbe nagovarjajo posameznika in skupnost, rešujejo svet/prinašajo dobro/upanje, so v (sodobnem) svetu/za posameznika zelo koristne; umetnost rešuje svet (glasba v Bleščivki je mehčala trebuh Meglenega kralja in srca Bleščivčanov; pesmi in pravljice v Pisati mehčajo robove resničnosti) ipd.

- **razloži (4) podčrtane dele besedil – do 12 točk;**

Razloži in smiselno povezuje z različnimi prvinami v romanu (npr. teme, motivi, književne osebe in medsebojni odnosi, ...).

- zapletene teme – do 3 točke;

Npr.:

- strah (in pogum) pred neznanim (Megleni kralj) in predsodki (krokodil kot hišni ljubljencek),
- osebne stiske književnih oseb (npr. Silve, Toma),
- Silvino iskanje smisla/medgeneracijske razlike oz. prepadi in povezovanje ter sodelovanje/ljubezen (med Silvo in Rozamundom),
- znanstveni (Tomo) in umetniški (Silva) pogled (na svet),
- različne perspektive gledanja na svet (otroški : odrasli),
- moč zgodbe, umetnosti ali glasbe,
- zaupanje in nezaupanje (posameznikov v skupnosti) pri reševanju izzivov in iskanju rešitev ipd.

- da se da nekatere resnične stvari najbolj natančno povedati prav z izmišljeno zgodbo – do 3 točke;

Npr.:

- Silva kot pripovedovalka zgodb,
- medbesedilne prvine v romanu (Knjiga izmišljenih ptičev),
- namen zgodbe je iskanje odgovorov in rešitev za realne težave ter izzive v sebi oz. notranjosti posameznika ali skupnosti,
- (Silvina) zgodba s prošnjo je nagovorila oz. prepričala Rozamunda, da se pridruži pri reševanju Bleščivke ipd.

- nobena zgodba ne nastane povsem iz nič, v zgodbe, ki jih ustvarjamo, se potihoma prikradejo zgodbe, ki smo jih brali in so nas navdušile – do 3 točke;

Npr.:

- zgodbe o pticah (iz preteklosti) so navdihovale,

- Silva kot pripovedovalka zgodb,
- Dimitra je navduševala Silvo za opazovanje ptic, ko jo je učila o pticah.

Tekmovalec/tekmovalka lahko piše tudi o nastanku romana Bleščivka (avtobiografski elementi) ipd.

- Vsak dan piši za izžete mravljice. Potrebne so nam tvoje pesmi, tvoje pravlјice. Z njimi se resničnosti mehča robove in jo izostri v krepak pomen. Z njimi se lovi prostranstva, ki so v nas. Z njimi se pobarva čas, ki ga živimo. Z njimi pridobimo dobro v sebi. Pusti muzi, da prepeva – nam in tebi. – do 3 točke;

Npr.:

- umetnost/literaturo/književnost/zgodbe je potrebno ustvarjati za druge (ki si tega želijo, ki to potrebujejo, se sprašujejo, so izžeti),
- zgodbe prinašajo bogastvo (barve, življenje) v enolično (pusto, sivo) življenje vsakdana,
- navdih (muze) umetniku in bralcu,
- utrujeni/izžeti posamezniki potrebujejo zgodbe (pravlјice, pesmi, umetnost) za to, da ponovno oživijo (ustvarjajo) ipd.

- razloži misel *Poiskati moramo kralja Simorga, on pozna odgovor ...* – do 2 točki;

Npr.:

- Simorg (fiktivni) je vsak posameznik, ki išče rešitve/odgovore/prostranstva v sebi,
- kralj Simorg ne obstaja, je v vsakem od nas (vsak je svoj Simorg),
- odgovor gore pticam: Vsaka zase in vse skupaj ste kralj Simorg – gre za dolgo in težko potovanje vase, raziskovanje lastne notranjosti (čustev, doživljanj),
- za potovanje se je treba odpovedati svojemu udobju, potovanja ne zmore posameznik – potrebno je sodelovanje, spodbujanje, sprejemanje, medsebojna pomoč,
- marsikdo omaga, obupa, odneha (vse ptice niso prispele do gore) zaradi zunanjih okoliščin (nevarnosti), lastne neodločnosti (nezaupanja vase), hrepenenja po vrnitvi v staro, ustaljeno življenje,
- gre za soočanje s samim seboj, s svojimi strahovi, sencami, lastnimi dvomi.

B UPORABA KNJIŽEVNEGA ZNANJA – do 10 točk

Tekmovalec/tekmovalka:

- navede podatke o avtorici in njenem delu – do 4 točke;

Opomba:

Podatki morajo biti smiselno vpleteni v pisanje, zgolj reproduciranje le-teh na celi strani ali več je značilnost manj kvalitetnih tekmovalnih nalog, kar upoštevamo pri vrednotenju.

- navede podatke o knjigi – do 3 točke;

- **ustrezno in natančno uporablja literarnovedne pojme – do 3 točke.**

Npr.: (sodoben) mladinski (fantastični) roman; fantazijska zgodba; pisateljica; avtorica; poglavje; vsevedni (tretjeosebni) pripovedovalec; književna oseba; tema; motiv; sporočilo; medbesedilnost; književni (dogajalni) čas in prostor; (glavna/stranska) književna oseba ...

Opomba:

Pojmi so uporabljeni smiselno – na ustrezen način/neopazno vpeti v tekmovalčevo pisanje in niso zgolj naštet (na nepravih mestih). Ne šteje torej zgolj kvantiteta.

C PREPRIČLJIVOST OSEBNEGA ODZIVA – do 10 točk

Tekmovalec/tekmovalka:

- **zapiše mnenje o zapletenih temah – do 2 točki;**

Piše o tem, zakaj je neka tema zanj zapletena.

- **se opredeli do naslova – do 2 točki;**

Pojasni opredelitev do naslova *Izmišljene zgodbe – čas za razmislek in pogovor o prostranstvih v nas*.

Npr.:

- domišljajske/izmišljene zgodbe nas popeljejo v svobodne, čarobne, fantazijske svetove;
 - o nam ponujajo priložnost za razmislek (in pogovor) o pomembnih življenjskih vprašanjih (prostranstva v nas – številne možnosti, ki jih lahko v naglici vsakdana spregledamo) ipd.,
- v izmišljenih zgodbah ne moremo najti konkretnih rešitev za realne izzive, težave;
 - o nimamo časa za branje, za izmišljene zgodbe in pogovarjanje o njih, tudi ne o svojem notranjem doživljanju, sanjarjenju, neskončnih možnostih ipd.

- **poveže naslov razlagalnega spisa in misel – do 3 točke;**

Piše o tem, ali se sprašuje o Simorgu v sebi, koliko mu izmišljene zgodbe pomenijo, ali mu predstavljajo čas in prostor za odkrivanje prostranstev v sebi ipd.

- **piše ustvarjalno in izvirno – do 3 točke;**

Svojo izvirnost in ustvarjalnost pokaže z nepričakovanim, domiselnim, zanimivim in s prepričljivim pristopom, ki se razlikuje od večine ostalih spisov.

Č ZGRADBA BESEDILA IN JEZIKOVNA PRAVILNOST – do 10 točk

- **Ustrezna zgradba – do 3 točke.**

- 3 t – za logično členjeno in koherentno besedilo,
- 2 t – za logično členjeno in deloma nekoherentno besedilo.
- 1 t – za deloma nelogično členjeno in deloma nekoherentno besedilo.

- **Jezikovna pravilnost – do 4 točke.**
 - 4 t – za jezikovno brezhibno nalogo z le nekaj drobnimi napakami.
 - 3 t – za jezikovno dobro nalogo z le nekaterimi vrstami napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
 - 2 t – za jezikovno šibko nalogo z raznovrstnimi napakami, ki se ne ponavljajo.
 - 1 t – za jezikovno šibko nalogo z raznovrstnimi napakami, ki se ponavljajo.
- **Slogovna ustreznost – do 3 točke.**
 - 3 t – za slogovno brezhibno nalogo (poimenovalna, upovedovalna/slovnično-skladenjska ustreznost, koherentnost besedila – »rdeča nit«) z le nekaj drobnimi napakami.
 - 2 t – za slogovno dobro nalogo z le nekaterimi vrstami napak, ki se ne ponavljajo.
 - 1 t – za slogovno šibko nalogo z raznovrstnimi napakami, ki se ponavljajo.

Članicam in članom državnih komisij želimo veliko zadovoljstva pri vrednotenju.